

Beslutningsforslag nr. **B 112**

Folketinget 2017-18

Fremsat den 23. marts 2018 af Finn Sørensen (EL), Henning Hyllested (EL) og Christian Juhl (EL)

Forslag til folketingsbeslutning om virksomhedspraktik

Folketinget pålægger regeringen inden udgangen af 2018 at fremsætte lovforslag, som sikrer, at ulønnet praktik alene er en rettighed for den ledige, som den ledige kan benytte til at prøve sig frem inden for et jobområde. Praktikken be-

grænses til maks 4 uger. Der skal herudover være begrænsninger i form af rimelighedskrav, og de ansattes indflydelse på brugen af praktik skal øges, således at det ikke medfører fortrængning af ordinære stillinger.

Bemærkninger til forslaget

Der er brug for en helt ny tilgang til virksomhedspraktik. Som ordningen fungerer i dag, er det et omfattende aktiveringsredskab, som ikke hjælper de ledige, og som bidrager til fortrængning af ordinære jobs. Virksomhedspraktik bør alene være et kortvarigt tilbud, som frivilligt kan tilvælges af den arbejdsløse, eller som den ledige kan bede om, f.eks. ved selv at finde et praktiksted. Det vil ændre ordningen fra at være en perspektivløs tvangsordning til et reelt redskab for den enkelte arbejdsløse. Samtidig skal det kobles sammen med skærpede regler mod fortrængning af ordinært ansatte, så ordningen ikke misbruges af arbejdsgiverne som gratis arbejdskraft.

Nedenstående tal for brugen og beskæftigelseeffekten af virksomhedspraktik er hentet eller beregnet på grundlag af beskæftigelsesministerens svar til Finn Sørensen (EL) på BEU alm. del – spørgsmål 92-97 og spørgsmål 317. Der henvises også til BEU alm. del – samrådspørgsmål AN og AO stillet af Finn Sørensen, som er besvaret af beskæftigelsesministeren på samråd den 14. marts 2018. Beskæftigelsesministerens talepapir til samrådet findes som svar på BEU alm. del – spørgsmål 331.

Væksten i antallet af aktiverede i virksomhedspraktik er stærkt stigende. Samlet set var der 143.614 personer i virksomhedspraktik i 2016, og der var det samme antal eller endnu flere i 2017. Det svarer til 29.697 helårspersoner og kan antages at svare til mindst 25.000 fuldtidsjob. Det svarer nogenlunde til det samlede antal jobparate kontanthjælpsmodtagere. En afskaffelse af den tvungne virksomhedspraktik ville således medføre tusindvis af jobåbninger, som ville kunne besættes af jobparate kontanthjælpsmodtagere. Samtidig ville samfundet spare på udgifter til overførselsindkomster og opnå øgede skatteindtægter.

Desværre kommer kun meget få personer i arbejde efter endt virksomhedspraktik. Kun 12 pct. af de aktiverede i virksomhedspraktik er efterfølgende i beskæftigelse i 2017. Det tal har ikke ændret sig siden 2013. Helt slemt står det til i de koncerner, som er storforbrugere af virksomhedspraktik. Hos Dansk Supermarked og Coop bliver kun én ud af 30 (3,2-3,3 pct.) ansat på deltid og én ud af 25 (5,1-3,2 pct.) på fuldtid efter endt aktivering i virksomhedspraktik.

Den omfattende brug af virksomhedspraktik i detailhandlen har haft store konsekvenser. Mens antallet af virksomhedspraktikere vokser, falder antallet af fuldtidsansatte voksne medarbejdere. HK Handel har vist eksempler på varehuse, hvor kun nogle håndfulde var lønnede fuldtidsansatte, dvs. havde et job, man kunne leve af.

»Når jeg taler med ledige i virksomhedspraktik, siger de tit, at der ikke er mulighed for efterfølgende ansættelse. Der skal være en mulighed for at få et job. Ellers er det bare gratis arbejdskraft«, siger Susanne Sommerlund, formand for HK Handel MidtVest i artiklen »Langer ud efter supermarkeder: Virksomhedspraktik er billig arbejdskraft«, avisen.dk, den 6. december 2017.

De største aftagere af deltagere i virksomhedspraktik – Dansk Supermarked og Coop – har hver omkring 1.200 fuldtidsjob besat hele året. Det svarer til en sparet årlig lønudgift (300.000 kr.) på 360 mio. kr. til hver koncern. Alene Dansk Supermarked har i perioden 2015-2017 på den baggrund sparet omkring en mia. kr. i lønudgifter.

Der er brug for skærpede regler mod fortrængning af ordinært fuldtidsansatte. Det kan løses enkelt ved kun at tælle voksne ansatte med mere end 30 timer pr. uge med i forholdstallet. I dag tæller alle typer »ordinære« ansættelser med. Det vil sige, at 0-timerskontrakter og alle ungarbejderne med under 7 timer tæller lige så meget som en voksen fuldtidsansat. Dermed kan en virksomhed bare ansætte fem flaskedrenge på et par timer om måneden, og så kan det give adgang til en fuldtidsansat helt gratis – hvilket må siges at være en fed fidus for arbejdsgiveren, hvis den organiseres optimalt.

Samtidig bør de i forvejen ansattes indflydelse på brugen af praktikordninger styrkes, således at der som minimum er samme rettigheder for de ansatte som ved brug af løntilskudsordningen.

En særlig grund til at rette op på ordningen netop nu er regeringens voksende pres på kommunerne for at bruge virksomhedspraktik som det vigtigste redskab, f.eks. ved at fjerne statsrefusionen til kommunernes beskæftigelsesindsats. Det vil føre til øget misbrug af ledige som gratis arbejdskraft og generelt føre til en forringelse af kvaliteten i kommunernes tilbud til de ledige, idet kommunerne presses til at bruge det billigste og mindst effektive redskab med hensyn til at hjælpe ledige tættere på arbejdsmarkedet.

Hvad angår det offentliges udgifter til beskæftigelsesindsatsen, forventes beslutningsforslaget at være udgiftsneutralt, idet sparede omkostninger til tvangsaktivering bør bruges til bedre, individuel og helhedsorienteret hjælp til de ledige. Der forventes dog sparede udgifter til overførselsindkomster og øgede skatteindtægter, som følge af at et stort antal praktikstillinger vil blive erstattet af ordinært ansatte.

Skriftlig fremsættelse

Finn Sørensen (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

*Forslag til folketingsbeslutning om virksomhedspraktik.
(Beslutningsforslag nr. B 112)*

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.